

הודעה לעיתונות

**מחקר חדש של מרכז טאוב בנושא איחודי רשויות מקומיות
מצא כי איחוד רשויות יכול לחסוך מאות מיליוני שקלים בשנה**

מחקר חדש של מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, שערך ד"ר יניב ריינגוורץ, מצא כי איחוד של רשויות מקומיות קטנות עשוי לחסוך בממוצע כ-5 מיליון שקלים בשנה לכל איחוד. החיסכון יאפשר לרשויות לשפר את היעילות המוניציפלית ויקטין את הצורך במענקי איזון, ובימים של קיצוץ משמעותי בתקציב המדינה איחוד רשויות יכול להחליף חלק מהקיצוצים המתוכננים בתקציבי הרווחה, החינוך והבריאות.

כיום יש בישראל כ-50 רשויות מקומיות המונות פחות מ-6,000 תושבים. המחקר של מרכז טאוב מראה כי באספקת שירותים ציבוריים יש לרוב יתרונות לגודל ברשויות המונות בין 7,000 ל-10,000 תושבים, כלומר, העלויות הקבועות (למשל משכורות לבעלי תפקידים) מתחלקות על פני תושבים רבים יותר ועל כן דורשות פחות תקציב לתושב. הנתונים שמביא ריינגוורץ מראים כי ההוצאה לתושב של רשויות שאוחדו בשנת 2003 הייתה נמוכה יותר מאשר ברשויות שלא אוחדו.

כדי להביא את הרשויות לגודלן המיטבי מציע ד"ר ריינגוורץ תכנית לאיחודי רשויות, ומחשב כי על פיה אפשר להביא לחיסכון תקציבי של כ-131 מיליון שקלים בשנה לכל הפחות.

סך הוצאות הרשויות המקומיות עמד על כ-43 מיליארד שקלים בשנת 2010 – כ-16% מהתקציב הממשלתי. כ-35% מהוצאות הרשויות ממומנות מהעברות תקציביות מהשלטון המרכזי, ושאר הוצאות ממומנות מהכנסות עצמיות ומהלוואות.

ד"ר ריינגוורץ, כלכלן מאוניברסיטת ג'ורג' וושינגטון בארה"ב, מפרט במחקרו רשימה של 25 רשויות העומדות בקריטריונים שנקבעו כאופטימליים להצלחת איחוד רשויות (ראו לוח 1): יש בהן פחות מ-6,000 תושבים והן גובלות ברשות מקומית אחרת הדומה להן במאפייניה התרבותיים והחברתיים. עם הרשויות המופיעות ברשימה נמנות ראש פינה, פרדסיה, סביון וכפר שמריהו. ניתן לראות כי החיסכון התקציבי אשר יתאפשר מתכנית האיחודים הוא משמעותי (ראו לוח 2). לדוגמא, אם סביון וגני תקוה יאוחדו, יחסכו 7.4 מיליון ₪ בשנה, ואם אליכין ומועצה אזורית עמק חפר יאוחדו, יחסכו 17.7 מיליון ₪ בשנה.

ב-2003 בוצעה בישראל תכנית דומה לאיחוד רשויות, אולם שלושה מתוך 12 האיחודים שיושמו אז פורקו בשנים 2009–2010 עקב התנגדות התושבים והדרג הפוליטי המקומי. ד"ר ריינגוורץ מצוין כי כדי להבטיח את הצלחת איחודי הרשויות שמציע המחקר, יש לבצעם בשיתוף פעולה עם הרשויות המתאחדות. כיצד יש לעשות זאת? לדבריו של ד"ר ריינגוורץ: "יש לשתף את הדרג הפוליטי והניהולי ולוודא שיש שיתוף פעולה בין השלטון המרכזי לשלטון המקומי, רצוי לתת מענקי הסתגלות לרשויות המתאחדות כדי לתת מענה לעלויות חד-פעמיות הנובעות מהאיחוד, ולשנות את מבנה מענקי האיזון כך שהמענקים הניתנים לרשויות קטנות יקטנו. צעד זה יתמרץ אותן לפנות לתהליך של איחוד רשויות".

מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל, בראשות פרופ' דן בן-דוד, הוא מוסד עצמאי ולא-מפלגתי למחקר חברתי-כלכלי היושב בירושלים. המרכז מעניק למקבלי ההחלטות המובילים בארץ ולציבור הרחב מבט-על בתחומי הכלכלה והחברה. הצוות המקצועי של המרכז והצוותים הבינתחומיים – הכוללים חוקרים בולטים מהאקדמיה ומומחים מובילים מתחומי המדיניות – עורכים מחקרים ומציעים המלצות למדיניות בסוגיות החברתיות-כלכליות המרכזיות שהמדינה ניצבת מולן.

לפרטים נוספים ולתיאום ריאיון נא לפנות לגל בן דור, מנהלת שיווק ותקשורת במרכז טאוב:
050-5931577

לוח 1 - רשויות מועמדות לאיחוד

הרשות המועמדת לאיחוד	רשויות פוטנציאליות לקליטה
1 מעלה אפרים	מ"א שומרון, מ"א ערבות הירדן
2 יסוד המעלה	מ"א גליל עליון, מ"א מבואות החרמון, ראש פינה
3 מגדל	טבריה, מ"א עמק הירדן, מ"א גליל תחתון
4 מטולה	מ"א מבואות החרמון, מ"א גליל עליון
5 כפר שמריהו	הרצליה, מ"א חוף השרון
6 עין קינייה	מסעדה, מגדל שמש
7 ראש פינה	יסוד המעלה, מ"א הגליל העליון, מ"א מבואות החרמון
8 כאוכב- אבו אל היג'א	כפר מנדא
9 מעיליה	מ"א מעלה יוסף
10 פסוטה	מ"א מרום הגליל
11 כפר ברא	כפר קאסם, מועצה אזורית דרום השרון
12 אליכין	מ"א עמק חפר, חדרה
13 סביון	גני תקווה
14 מסעדה	עין קינייה, מגדל שמש
15 סאג'ור	ראמה, מ"א מרום הגליל
16 כעביה	בסמת טבעון
17 פרדסיה	כפר יונה
18 מ"א מגילות ים המלח	מ"א ערבות הירדן
19 מ"א תמר	מ"א הערבה התיכונה
20 מ"א אלונה	מ"א מגידו, מ"א מנשה
21 מ"א הערבה התיכונה	מ"א תמר
22 מ"א ערבות הירדן	מ"א מגילות ים המלח
23 מ"א גדרות	מ"א חבל יבנה, מ"א ברנר, מ"א גן רווה
24 מ"א גן רווה	מ"א גדרות, מ"א ברנר, מ"א חבל יבנה
25 מ"א חבל יבנה	מ"א גדרות, מ"א ברנר, מ"א גן רווה

מקור: ריינגוורץ (2013), איחודי רשויות מקומיות: לקחים והצעות לעתיד, מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל

לוח 2. חסכון כספי מאיחוד הרשויות (מיליון ₪ לשנה, על פי נתוני 2010)

איחוד	סך הוצאות	סך הוצאות חזויות לאחר האיחוד	חסכון שנתי
1 מעלה אפרים- מ.א. ערבות הירדן- מ.א. מגילות ים המלח	81.1	75.4	5.7
2 יסוד המעלה-ראש פינה- מ.א. גליל עליון	166.6	155.0	11.6
3 מגדל- מ.א. עמק הירדן	123.8	115.1	8.7
4 מטולה- מ.א. מבואות החרמון	61.3	57.0	4.3
5 כפר שמריהו- מ.א. חוף השרון	110.1	102.4	7.7
6 עין קינייה-מסעדה	32.0	29.8	2.2
7 כאוכב- אבו אל היג'א - כפר מנדא	81.3	75.6	5.7
8 מעיליה - מ.א. מעלה יוסף	99.2	92.3	6.9
9 פסוטה - מ.א. מרום הגליל	96.2	89.5	6.7
10 כפר ברא - כפר קאסם	97.8	91.0	6.8
11 אליכין - מ.א. עמק חפר	253.7	236.0	17.7
12 סביון - גני תקווה	105.8	98.4	7.4
13 סאג'ור - ראמה	53.4	49.7	3.7
14 כעביה-טבאש-חג'אג'רה - בסמת טבעון	44.0	40.9	3.1
15 פרדסיה - כפר יונה	104.6	97.3	7.3
16 מ.א. תמר- מ.א. הערבה התיכונה	125.7	116.9	8.8
17 מ.א. אלונה - מ.א. מגידו	76.5	71.1	5.4
18 מ.א. גן רווה - מ.א. ברנר - מ.א. גדרות - מ.א. חבל יבנה	167.1	155.4	11.7
סה"כ	1,880.2	1,748.8	131.4

מקור: ריינגוורץ (2013), איחודי רשויות מקומיות: לקחים והצעות לעתיד, מרכז טאוב לחקר המדיניות החברתית בישראל